Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 26 stycznia 2017 r.*

Odwołanie — Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Belgijski, niemiecki, francuski, włoski, niderlandzki i austriacki rynek instalacji sanitarnych do łazienek — Koordynacja cen sprzedaży i wymiana szczególnie chronionych informacji handlowych — Rozporządzenie (WE) nr 1/2003 — Artykuł 23 ust. 2 — Pułap wynoszący 10% obrotu — Obowiązek uzasadnienia — Ochrona uzasadnionych oczekiwań

W sprawie C-611/13 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 26 listopada 2013 r.,

Hansa Metallwerke AG, z siedzibą w Stuttgarcie (Niemcy),

Hansa Nederland BV, z siedzibą w Nijkerk (Niderlandy),

Hansa Italiana Srl, z siedzibą w Castelnuovo del Garda (Włochy),

Hansa Belgium, z siedzibą w Asse (Belgia),

Hansa Austria GmbH, z siedzibą w Salzburgu (Austria),

reprezentowane przez S. Cappellariego, H. J. Hellmanna oraz C. Malz, Rechtsanwälte,

wnoszące odwołanie,

w której drugą stroną postępowania są:

Komisja Europejska, reprezentowana przez L. Malferrariego oraz R. Sauera, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

Rada Unii Europejskiej,

interwenient w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, wiceprezes Trybunału, pełniący obowiązki prezesa pierwszej izby, M. Berger, E. Levits, S. Rodin (sprawozdawca) i F. Biltgen, sędziowie,

* * Język postępowania: niemiecki.

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 10 września 2015 r.,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 W odwołaniu Hansa Metallwerke AG, Hansa Nederland BV, Hansa Italiana Srl, Hansa Belgium, Hansa Austria GmbH wnoszą o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 16 września 2013 r., Hansa Metallwerke i in./Komisja (T-375/10, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2013:475), w którym Sąd oddalił ich skargę o stwierdzenie nieważności części decyzji Komisji C(2010) 4185 wersja ostateczna z dnia 23 czerwca 2010 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/39092 – Instalacje sanitarne do łazienek) (zwanej dalej „sporną decyzją") oraz tytułem żądania ewentualnego – obniżenie kwoty grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie w tej decyzji.

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 1/2003

2 Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [81 WE] i [82 WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 8, t. 2, s. 205) przewiduje w art. 23 ust. 2 i 3:

„2. Komisja może, w drodze decyzji, nałożyć grzywny na przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania [niedbalstwa]:

a) naruszają art. [81 WE] lub [82 WE] […]

[…]

Dla każdego przedsiębiorstwa lub związku przedsiębiorstw biorących udział w naruszeniu grzywna nie przekroczy 10% całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym roku obrotowym.

[…]

3. Przy ustalaniu wysokości grzywny uwzględnia się ciężar [wagę] i czas trwania naruszenia".

Wytyczne z 2006 r.

3 W pkt 2 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi z 2006 r.") Komisja wskazała, że w zakresie dotyczącym ustalania wysokości grzywien „rozważy czas trwania i wagę danego naruszenia przepisów" i że „wysokość nałożonej grzywny nie może przekroczyć pułapów przewidzianych w art. 23 ust. 2 akapit drugi i trzeci [rozporządzenia nr 1/2003]".

4 Punkt 37 wytycznych z 2006 r. stanowi:

„Mimo iż niniejsze wytyczne przedstawiają ogólną metodologię w zakresie ustalania grzywien, szczególne okoliczności danego przypadku lub konieczność osiągnięcia efektu odstraszającego w pewnym przypadku mogą uzasadnić odstąpienie Komisji od wspomnianej metodologii lub pułapów ustalonych w pkt 21”.

Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

5 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–34 zaskarżonego wyroku i można je streścić w następujący sposób.

6 Wnoszące odwołanie są producentami armatury sanitarnej.

7 W dniu 15 lipca 2004 r. Masco Corp. i jej spółki zależne, między innymi Hansgrohe AG, będąca producentem armatury sanitarnej, i Hüppe GmbH, będąca producentem kabin prysznicowych, powiadomiły Komisję o istnieniu kartelu w sektorze instalacji sanitarnych do łazienek i wniosły o zastosowanie wobec nich zwolnienia z grzywien na podstawie wydanego przez tę instytucję obwieszczenia w sprawie zwolnienia z grzywien oraz zmniejszania grzywien w przypadkach karteli (Dz.U. 2002, C 45, s. 3, zwanego dalej „komunikatem z 2002 r. w sprawie współpracy”) lub, tytułem ewentualnym, o obniżenie kwoty grzywien, jakie mogłyby zostać na nie nałożone.

8 W dniach 9 i 10 listopada 2004 r. Komisja przeprowadziła niezapowiedziane kontrole w lokalach szeregu przedsiębiorstw i krajowych organizacji zawodowych prowadzących działalność w sektorze instalacji sanitarnych do łazienek. Po tym jak między dniem 15 listopada 2005 r. a dniem 16 maja 2006 r. Komisja wystosowała do wspomnianych przedsiębiorstw i organizacji, w tym do wnoszących odwołanie, żądania udzielenia informacji, w dniu 26 marca 2007 r. wydała ona pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, które zostało także doręczone wnoszącym odwołanie.

9 W dniach od 12 do 14 listopada 2007 r. odbyło się przesłuchanie, w dniu 9 lipca 2009 r. Komisja wysłała pismo zawierające opis stanu faktycznego i następnie wystosowała między innymi do wnoszących odwołanie żądania udzielenia dodatkowych informacji, a w dniu 23 czerwca 2010 r. wydała sporną decyzję, w której stwierdziła istnienie naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE oraz art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3) w sektorze instalacji sanitarnych do łazienek. Do tego naruszenia, w którym uczestniczyło 17 przedsiębiorstw, doszło w różnych okresach pomiędzy dniem 16 października 1992 r. a dniem 9 listopada 2004 r. Miało ono postać szeregu antykonkurencyjnych porozumień lub uzgodnionych praktyk na terytorium Belgii, Niemiec, Francji, Włoch, Niderlandów i Austrii. Produktami, których dotyczy niniejszy kartel, są instalacje sanitarne do łazienek należące do jednej z trzech podgrup następujących produktów: armatura sanitarna, kabiny prysznicowe wraz z ich wyposażeniem, a także wyroby ceramiczne.

10 W odniesieniu do udziału wnoszących odwołanie w stwierdzonym naruszeniu, po pierwsze, Komisja wspomniała, że jakkolwiek były one głównie producentami armatury sanitarnej w okresie naruszenia, miały one jednak wiedzę na temat różnych gam produktów będących przedmiotem naruszenia z racji ich uczestnictwa w spotkaniach kartelowych różnych organizacji koordynujących, których były one członkami. Po drugie, w odniesieniu do zasięgu geograficznego kartelu Komisja uznała, że wnoszące odwołanie uczestniczyły w spotkaniach w pięciu z sześciu państw, w których zostało stwierdzone naruszenie, aż do 2002 r., to jest w Belgii, w Niemczech, we Włoszech, w Niderlandach i w Austrii. W odniesieniu do Francji Komisja przyznała, że mimo istnienia naruszenia począwszy od roku 2002, wnoszące odwołanie przestały uczestniczyć w odpowiedniej krajowej organizacji zawodowej w trakcie tego roku. Niemniej w świetle licznych informacji i dowodów instytucja ta uznała, że wnoszące odwołanie mogły, rozsądnie rzecz biorąc, domyślać się, że praktyki antykonkurencyjne, które

charakteryzowały stwierdzone naruszenie, wywierały skutki na terytorium Francji. Wobec tego Komisja doszła do wniosku, że wnoszące odwołanie nie mogły nie wiedzieć o ogólnym zasięgu i głównych cechach charakterystycznych naruszenia, o którym mowa.

11 Z powyższych względów Komisja nałożyła na wnoszące odwołanie w art. 2 akapit pierwszy pkt 5 spornej decyzji grzywny w łącznej wysokości 14 758 220 EUR.

12 W celu obliczenia owych grzywien Komisja oparła się na wytycznych z 2006 r.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

13 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 września 2010 r. wnoszące odwołanie wniosły do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, podnosząc sześć zarzutów. Zarzut pierwszy opierał się na naruszeniu prawa i na błędzie w ocenie co do maksymalnej kwoty grzywny nałożonej na podstawie art. 23 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1/2003, drugi – na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, trzeci – na naruszeniu art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia w związku z komunikatem z 2002 r. w sprawie współpracy, wynikającym z błędu popełnionego przy obliczaniu kwoty grzywny, czwarty – na naruszeniu zasady niedziałania prawa wstecz, piąty – na naruszeniu zasady legalności kar, która zdaniem wnoszących odwołanie wynika z art. 23 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia oraz szósty – na naruszeniu zasad legalności działania administracji i pewności prawa.

14 Tytułem żądania ewentualnego wnoszące odwołanie wniosły o obniżenie kwoty nałożonej na nie grzywny.

15 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił skargę w całości.

Żądania stron

16 Wnoszące odwołanie wnoszą do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku;

— stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim dotyczy ona wnoszących odwołanie;

— tytułem żądania ewentualnego – obniżenie kwoty grzywny;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania, oraz

— tytułem dalszego żądania ewentualnego – uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi do rozstrzygnięcia.

17 Komisja wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołania;

— tytułem żądania ewentualnego w przypadku częściowego uchylenia zaskarżonego wyroku – oddalenie skargi, i

— obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

18 Wnoszące odwołanie podnoszą trzy zarzuty na jego poparcie. Zarzut pierwszy jest oparty na okoliczności, że Sąd naruszył zasadę indywidualizacji kar i sankcji. Zarzut drugi dotyczy naruszenia obowiązku uzasadnienia. Zarzut trzeci jest oparty na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań.

W przedmiocie zarzutu pierwszego dotyczącego naruszenia zasady indywidualizacji kar

Argumentacja stron

19 W zarzucie pierwszym wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd, zwłaszcza w pkt 87 zaskarżonego wyroku, naruszył zasadę indywidualizacji kar.

20 W spornej decyzji Komisja naruszyła bowiem ich zdaniem prawo w ramach korzystania z uznania, które jej przysługuje zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 co do ustalania wysokości grzywien, stosując wytyczne z 2006 r. w celu określenia kwoty grzywny, która została nałożona na wnoszące odwołanie.

21 Otóż zdaniem wnoszących odwołanie ogólna metoda obliczania określona w powyższych wytycznych prowadzi, w sytuacji takiej jak niniejsza, do tego, że przewidziany w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 pułap wynoszący 10% jest systematycznie przekraczany, w szczególności w przypadku niezdywersyfikowanych „jednoproduktowych" przedsiębiorstw. Stosowanie tej metody prowadzi zatem do tego, że kryteria czasu trwania i wagi naruszeń popełnionych przez te przedsiębiorstwa, do których to kryteriów odsyła art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003, nie zostają uwzględnione w odpowiedni sposób. A zatem stosowanie wspomnianych wytycznych narusza – jeszcze bardziej niż wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 i art. 65 ust. 5 traktatu [EWWiS] (Dz.U. 1998, C 9, s. 3 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 8, t. 1, s. 171, zwanych dalej „wytycznymi z 1998 r.") – zasadę indywidualizacji kar.

22 Wnoszące odwołanie utrzymują, że na podstawie art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 Sądowi przysługuje nieograniczone prawo orzekania, które upoważnia go między innymi do zastąpienia oceny Komisji własną oceną i w konsekwencji do uchylenia, obniżenia lub podwyższenia grzywny wymierzonej przez tę instytucję. Ponadto z wyroku Sądu z dnia 16 czerwca 2011 r., Putters International/Komisja (T-211/08, EU:T:2011:289), jak również z decyzji Komisji z dnia 28 marca 2012 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE oraz art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/39.452 – Artykuły metalowe do okien i okien balkonowych) (zwanej dalej „decyzją z dnia 28 marca 2012 r.") wynika, że w przypadku gdy Komisja popełniła błąd w ramach korzystania z przysługującego jej uznania co do ustalenia kwoty grzywny, sam Sąd jest zobowiązany, w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania, do przeprowadzenia niezależnej oceny grzywny w oparciu o szczególne okoliczności danej sprawy.

23 Zdaniem wnoszących odwołanie w pkt 87 zaskarżonego wyroku Sąd nie przeprowadził takiej oceny i niesłusznie ograniczył się do odesłania do orzecznictwa dotyczącego zgodności wytycznych z 1998 r. z zasadą indywidualizacji kar, uznając, że odnosi się ono także w identyczny sposób do stosowania wytycznych z 2006 r.

24 Komisja uważa, że powyższy zarzut jest niedopuszczalny, a w każdym razie bezzasadny.

Ocena Trybunału

25 W zarzucie pierwszym wnoszące odwołanie zarzucają zasadniczo Sądowi, że naruszył w pkt 87 zaskarżonego wyroku prawo Unii, w szczególności zasadę indywidualizacji kar, nie przeprowadzając niezależnej oceny grzywny i uznając, że przewidziany w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 pułap wynoszący 10% obrotu oraz orzecznictwo Trybunału dotyczące tego pułapu, wypracowane w ramach wytycznych z 1998 r., znajdują zastosowanie do ustalenia grzywien nałożonych na nie pod rządami wytycznych z 2006 r. Sąd zignorował tym samym, że stosowanie tych ostatnich wytycznych skutkuje z jednej strony tym, że waga i czas trwania naruszeń nie zostają wystarczająco uwzględnione przy obliczaniu grzywny oraz z drugiej strony tym, że pułap wynoszący 10% jest systematycznie przekraczany w przypadku niezdywersyfikowanych „jednoproduktowych" przedsiębiorstw.

26 Należy stwierdzić, że postępując w ten sposób, Sąd nie naruszył prawa.

27 Jak bowiem Sąd zauważył prawidłowo w pkt 87 zaskarżonego wyroku, z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że okoliczność, iż z powodu określonego w art. 23 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1/2003 pułapu wynoszącego 10% obrotu niektóre czynniki takie jak waga i czas trwania naruszenia nie wpływają rzeczywiście na kwotę nałożonej grzywny, jest tylko zwykłą konsekwencją zastosowania do tej ostatecznej kwoty owej górnej granicy (zob. w szczególności wyroki: z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 279, a także z dnia 12 lipca 2012 r., Cetarsa/Komisja, C-181/11 P, niepublikowany, EU:C:2012:455, pkt 81).

28 Wspomniana wyżej górna granica służy bowiem uniknięciu nakładania grzywien, których przedsiębiorstwa przewidywalnie nie będą w stanie zapłacić ze względu na swoją wielkość określoną na podstawie ich całkowitego obrotu, choćby w sposób przybliżony i niedoskonały (wyroki: z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 280, a także z dnia 12 lipca 2012 r., Cetarsa/Komisja, C-181/11 P, niepublikowany, EU:C:2012:455, pkt 82).

29 Chodzi zatem o granicę mającą jednolite zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw i uzależnioną od wielkości każdego z nich, która to granica służy uniknięciu nadmiernych i nieproporcjonalnych grzywien. Taż górna granica, w przeciwieństwie do kryteriów wagi i czasu trwania naruszenia, służy zatem odrębnemu i niezależnemu celowi (wyroki: z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 281, 282, a także z dnia 12 lipca 2012 r., Cetarsa/Komisja, C-181/11 P, niepublikowany, EU:C:2012:455, pkt 83).

30 Z powyższego wynika, że zarówno argumenty oparte na niewystarczającym uwzględnieniu wagi i czasu trwania naruszeń z racji zastosowania maksymalnej granicy przewidzianej w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, jak również argumenty oparte na okoliczności, że wspomniana granica jest – z powodu wytycznych z 2006 r. i w przeciwieństwie do tego, co miało miejsce pod rządami wytycznych z 1998 r. – systematycznie przekraczana w przypadku niezdywersyfikowanych „jednoproduktowych" przedsiębiorstw, należy oddalić jako bezzasadne.

31 Nawet bowiem przy założeniu, że przy obliczaniu grzywien, które mają zostać wymierzone przedsiębiorstwom oferującym niewiele produktów, kwoty pośrednie częściej przekraczają maksymalną granicę przewidzianą w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, gdy Komisja stosuje wytyczne z 2006 r. aniżeli miało to miejsce pod rządami wytycznych z 1998 r., taka okoliczność nie może podważyć zgodności z prawem stosowania tej granicy, do której odnosił się Trybunał w przypadku grzywien wymierzanych zarówno pod rządami pierwszych wytycznych, jak i drugich.

32 Nie można zatem zarzucać Sądowi, że w pkt 87 zaskarżonego wyroku potwierdził ocenę dokonaną przez Komisję co do kwoty grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie, która to ocena była oparta na wytycznych z 2006 r., bez przeprowadzania niezależnej oceny tej grzywny.

33 Z powyższego wynika, że zarzut pierwszy odwołania należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego dotyczącego obowiązku uzasadnienia

Argumentacja stron

34 W zarzucie drugim wnoszące odwołanie twierdzą, że rozważania Sądu dotyczące zasady indywidualizacji kar są obarczone brakiem uzasadnienia. Jakkolwiek w pkt 80 i nast., w szczególności w pkt 87 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał niektóre argumenty wnoszących odwołanie dotyczące tej kwestii, nie wspomniał on o argumentach opartych na wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., Putters International/Komisja (T-211/08, EU:T:2011:289), a zwłaszcza o rozważaniach zawartych w pkt 75 owego wyroku, mimo znaczenia, jakie wnoszące odwołanie przypisały tym ostatnim argumentom. Podobnie Sąd nie odniósł się w zaskarżonym wyroku do istotnych motywów uzasadnienia decyzji z dnia 28 marca 2012 r., tak że nie wypowiedział się on na temat tych punktów.

35 Komisja odpowiada, że Sąd był wyłącznie zobowiązany przedstawić szczegółowo istotne motywy swojego orzeczenia, a nie odnosić się do obiter dictum określonego wyroku lub późniejszej decyzji Komisji.

Ocena Trybunału

36 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału obowiązek uzasadnienia, który spoczywa na Sądzie, nie przewiduje przedstawienia przez Sąd wyjaśnień odpowiadających w sposób wyczerpujący na każdy punkt rozumowania przedstawionego przez strony sporu, tak że uzasadnienie może być dorozumiane, pod warunkiem że pozwala zainteresowanym na poznanie powodów, dla których Sąd nie przychylił się do ich argumentów, a Trybunał dysponuje elementami wystarczającymi do sprawowania przezeń kontroli (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 372, a także z dnia 9 września 2008 r., FIAMM i in./Rada i Komisja, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 96).

37 W szczególności spoczywający na Sądzie obowiązek uzasadniania swoich wyroków nie może co do zasady obejmować obowiązku uzasadnienia rozwiązania przyjętego w danej sprawie w porównaniu z rozwiązaniem przyjętym w innej określonej sprawie, w której on orzekał, a tym bardziej w porównaniu z decyzją wydaną przez Komisję w innej sprawie (zob. podobnie wyrok z dnia 11 lipca 2013 r., Team Relocations i in./Komisja, C-444/11 P, niepublikowany, EU:C:2013:464, pkt 66, a także postanowienie z dnia 4 września 2014 r., Metropolis Inmobiliarias y Restauraciones/OHIM, C-509/13 P, niepublikowane, EU:C:2014:2173, pkt 51).

38 W konsekwencji jako że w zaskarżonym wyroku Sąd jasno przedstawił motywy, dla których oddalił argumentację wnoszących odwołanie opartą na naruszeniu zasady indywidualizacji kar, należy oddalić zarzut drugi jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego dotyczącego naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań

39 W zarzucie trzecim wnoszące odwołanie powołują się na naruszenie zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań.

40 W powyższym względzie wnoszące odwołanie twierdzą między innymi, że – jak wynika z pkt 104 zaskarżonego wyroku – bezsporne jest, iż Komisja wielokrotnie naruszała normy proceduralne, podając do wiadomości innych przedsiębiorstw dotyczące ich tajemnice handlowe. Otóż w pkt 102–119 owego wyroku Sąd ocenił bardzo formalistycznie kwestię przestrzegania przez Komisję zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, ignorując istotny charakter zaufania, jakim wnoszące odwołanie obdarzyły służby Komisji w ramach stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

41 Przedsiębiorstwa, które współpracują, powinny móc polegać na zapewnieniach Komisji, gdy zostają one udzielone zgodnie przez pracowników odpowiedzialnych za zespół zajmujący się daną sprawą. Uznanie – jak uczynił to Sąd w pkt 115 zaskarżonego wyroku – że tego rodzaju zapewnienia nie rodzą takich uzasadnionych oczekiwań, ponieważ nie pochodzą od właściwej służby, pozostawałoby zdaniem wnoszących w sprzeczności z celem interesu ogólnego, jakim jest ściganie naruszeń, i naruszałoby zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań.

42 Komisja stoi na stanowisku, że powyższy zarzut należy oddalić jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

43 Należy zauważyć, że w pkt 110–116 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał, czy Komisja naruszyła zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań, nie przyznając wnoszącym odwołanie obniżki kwoty grzywny, która została na nie nałożona.

44 W powyższym względzie Sąd słusznie podkreślił w pkt 111 zaskarżonego wyroku, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, iż prawo do domagania się ochrony uzasadnionych oczekiwań zakłada spełnienie trzech kumulatywnych przesłanek, w tym przesłanki, że administracja Unii Europejskiej udzieliła dokładnych, bezwarunkowych i spójnych zapewnień [zob. podobnie wyroki: z dnia 18 lipca 2007 r., AER/Karatzoglou, C-213/06 P, EU:C:2007:453, pkt 33; z dnia 16 grudnia 2008 r., Masdar (UK)/Komisja, C-47/07 P, EU:C:2008:726, pkt 81]. Następnie w 113–116 zaskarżonego wyroku Sąd zajął stanowisko, że w niniejszym przypadku te trzy przesłanki nie zostały spełnione.

45 Z uwagi na to, że argumentacja podniesiona przez wnoszące odwołanie odnosi się w szczególności do pkt 115 zaskarżonego wyroku, dotyczącego kwestii, iż dani pracownicy i dane służby Komisji nie są upoważnieni do formułowania takich zapewnień, wystarczy stwierdzić, że ów punkt ma w każdym razie uzupełniający charakter, oraz że argumentacja ta nie może zatem spowodować uchylenia zaskarżonego wyroku.

46 W związku z powyższym należy oddalić zarzut trzeci jako nieistotny dla sprawy.

47 Ponieważ żaden z zarzutów podniesionych przez wnoszące odwołanie nie został uwzględniony, odwołanie należy w całości oddalić.

W przedmiocie kosztów

48 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.

49 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnoszące odwołanie przegrały sprawę, a Komisja wniosła o obciążenie ich kosztami postępowania, należy obciążyć je kosztami niniejszego postępowania odwoławczego.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Hansa Metallwerke AG, Hansa Nederland BV, Hansa Italiana Srl, Hansa Belgium i Hansa Austria GmbH zostają obciążone kosztami postępowania.

Podpisy